

Els orígens de l'Escola de Mestres Blanquerna (2)

Dll, 21/01/2013 per Josep Gallifa

[Universitas](#)

Anem a continuar l'anterior descripció de caràcter històric en la que havíem explicat quin era l'ideal del Dr. Lluís Urpí amb la fundació de l'Escola de Magisteri del Sagrat Cor. En concret ara resumirem, seguint també l'exposició del llibre de la Dra. Mariàngels Riera (1), un altre moment clau en el desenvolupament de l'escola, que és quan va prendre la configuració d'Escola Universitària del Professorat d'EGB, adscrita a la Universitat de Barcelona i va adoptar el nom de Blanquerna.

Havíem vist en l'article anterior com l'ideal del Dr. Urpí era el de fundar l'Escola de Mestres i que aquesta fos singular i única a la diòcesi i de gran qualitat acadèmica, a la semblança de les universitats catòliques, emmirallant-se tal vegada en la Universitat del "Sacro Cuore" de Milà. Tanmateix en aquells mateixos anys es fundaren moltes altres escoles de mestres de l'Església a Espanya i també a Catalunya promogudes per ordres religioses dedicades a l'ensenyament, en aplicació de la Llei d'educació primària del 1945.

L'Escola de Mestres del Sagrat Cor va establir ben aviat contactes i col·laboracions amb alguna d'aquestes altres escoles. Per exemple amb l'Escola Normal que els germans de La Salle tenien a Cambrils o amb l'Escola Normal Sant Joan Bosco, que els Salesians tenien a Sentmenat. Hi va anar havent, com explica amb detall Mariàngels Riera en el seu llibre, una confluència entre aquestes dues escoles normals amb la del Sagrat Cor, que va cristal·litzar en uns anys en l'Escola de professorat d'EGB, que prengué el significatiu nom de Blanquerna i s'adscrigué, d'acord amb la nova legislació, a la Universitat de Barcelona com a escola universitària, en aplicació del desplegament de la Reforma Educativa del 1970. En uns pocs anys es va anar configurant una junta de titularitat de l'Escola, amb la presència de les més rellevants ordres religioses dedicades a l'ensenyament a Catalunya, junt amb la diòcesi de Barcelona. El fet de la necessitat de convertir-se en Escola Universitària va comportar exigències acadèmiques que altres escoles més petites no pogueren complir, esdevenint Blanquerna la única referència de formació de mestres de l'Església dintre el panorama de l'educació superior, com haurien segurament volgut el seus fundadors Drs. Modrego i Urpí.

Va ser molt important el treball i dedicació al llarg d'aquells anys de moltes persones. No es poden pas citar totes les persones que varen fer una contribució decisiva, doncs una institució és sempre un projecte col·lectiu, compartit per moltes persones, siguin directius, professorat, PAS, alumnes i exalumnes. Una descripció detallada de totes les persones clau la trobem en el llibre de la Dra. Riera. Tanmateix sí que cal citar els noms dels directors. Després del Dr. Urpí varen ser directors de l'escola el Dr. Miquel Meler, el prof. Ramon Farrés i el Prof. Francesc Riu. També va ser decisiva la dedicació dels delegats d'ensenyament del bisbat, de qui depenia la titularitat: els Drs. Joan Bada i Salvador Pié. També cal citar els directors catedràtics de la UB en l'etapa de l'adscripció universitària: El Dr. Jaume Brufau, i el Dr. Joaquim M. Aragó, així com els directors adjunts en aquesta mateixa època d'adscripció universitària els profs. Jaume Bayó i Andreu Oliveras. Totes aquestes persones van tenir papers clau, al costat naturalment de moltes d'altres, fins arribar a finals dels 80's, en que l'Escola Universitària del Professorat d'EGB Blanquerna fou centre fundador de la Universitat Ramon Llull,

entrant ja en una etapa diferent.

En aquest moment de confluència a Blanquerna de les diferents escoles de mestres i ordres religioses dedicades a l'ensenyament, en el marc de la col·laboració diocesana, marcada eclesialment per l'empremta del Concili Vaticà II, i acadèmicament pel caràcter d'adscripció universitària, es dona un altre fet molt rellevant per l'evolució de l'Escola: L'adopció de la metodologia de l'educació personalitzada.

En que consisteix aquesta metodologia i com es va implantar a Blanquerna? Sense entrar-hi en detall, Mariàngels Riera exposa com els germans de la Salle havien conegut la perspectiva de Pierre Faure, un jesuïta francès que tractava de reforçar la individualització al mateix temps que la socialització amb els nens/es a l'aula, en una línia personalista. Altres aportacions foren les de Maria Angeles Galino o Víctor García Hoz, pedagog influent en la Llei General d'Educació de 1970. A la pràctica aquesta visió va tenir poca transcendència en aquell moment a les escoles, però sí que en va tenir a les escoles de mestres de l'Església, per aportació, com hem exposat de la Salle, sobretot del Gmà. Emiliano Mencía, que va presidir el CENIEC a partir de 1969. A Blanquerna van adoptar la metodologia de l'educació personalitzada els directors Dr. Miquel Meler i el Gmà. Ramon Farrés.

L'aplicació a Blanquerna de la metodologia personalitzada no buscava seguir unes normes fixes, sinó una constant renovació pedagògica i adaptació creativa, com va explicar Farrés en un acte amb motiu dels 60 anys de Blanquerna. Així s'instaurà a l'escola un estil pedagògicament innovador i creatiu, una empremta personalitzadora, que han anat continuant fins al present.

També Blanquerna fou innovadora en aquells anys en la Formació Permanent. El curs 76/77, essent coordinador de la Formació Permanent el P. Francesc Riu, es va organitzar un seminari "L'escola cristiana que volem" que fou, explica Mariàngels Riera, a l'origen del Secretariat de l'Escola Cristiana. Així doncs als anys inicials centrats en la qualitat i impulsats pel seu primer director Dr. Lluís Urpí, es passa en aquesta nova etapa a aquesta col·laboració generalitzada de les ordres religioses, adoptant la metodologia personalitzada, amb un pla d'estudis avançat, i unes pràctiques formatives i innovadores. Tot això en el context universitari d'aquells anys. Això en bona part explica una etapa de creixement i consolidació de l'escola i d'adquisició d'un notori prestigi.

La concessió recent a Blanquerna del Premi Catalunya Educació, en època del conseller Maragall o de la Creu de Sant Jordi per part de l'anterior govern, mostren el reconeixement de la societat i dels sectors educatius a la tasca de Blanquerna durant molts anys. Reconeixements plurals i des de la societat civil. Hem volgut en aquests senzills escrits recordar breument, a partir de la lectura del llibre de Mariàngels Riera, com van ser els orígens de Blanquerna i retre d'aquesta forma un petit homenatge, record i agraïment als seus fundadors.

Referència:

1. Riera, Mariàngels (1998). *Les arrels de Blanquerna. Història de l'Escola de Magisteri Sagrat Cor (Blanquerna) 1948-1978*. Barcelona: Fundació Blanquerna